

HORVÁTH VILMOS

A SZÁZ ÉVE SZÜLETETT LÓRÁNT GYULA ERDÉLYI ÉVEI

Lóránt amúgy rendkívül jó feltételeket csikart ki magának. Egyes források szerint 7 millió lejes szerződést kötött. Igaz, később ezt jó játékaival meg is hálálta, a 26 fordulóból huszonkétyszer lépett pályára.

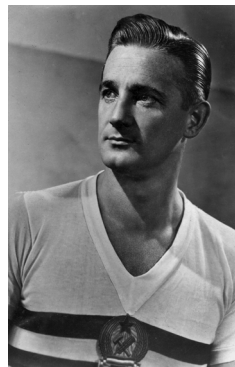
■ *Kőszegről indulva lett az ötvenes évek legjobb klubcsapatának, a Honvédnak és ezen időszak egyik, ha nem a legjobb válogatottjának, az Aranycsapatnak a középhátvédje. Tagja volt az 1952. évi olimpiai tornán arany- és az 1954-es világbajnokságon ezüstérmet szerzett magyar együttesnek. Pályafutásának érdekes szakasza a Partiumban és a Bánátban eltöltött időszak.*

Lóránt Gyula Vas vármegyében, Kőszegen született 1923. február 6-án Lipovics Gyula rendőrtiszt gyermekeként. Károly bátyja és Imre öccse mellett nőtt fel. Családnevüket 1928-ban változtatták Lórántra. A családfő – foglalkozása révén is – kérérelhetetlen szigorral nevelte gyermekeit a tisztességre és becsületre.

Ifjonti évek

■ A felnövekvő generáció fiú tagjainak ekkortájt a futball jelentette a legfőbb kikapcsolódást. Gyula az elemi iskolát az alpokaljai kisváros római katolikus iskolájában végezte el, majd a nagy hírű, patinás, kőszegi Bencés Gimnáziumba került, ahol a testnevelésre és sportolásra nagy hangsúlyt fektettek. Télen gyakran síeltek, korcsolyáztak, máskor pedig a kosárlabda vagy a pingpong jelentette a sportos kikapcsolódást. Így a kiváló állóképesség mellett több sportág alapjait is elsajátította, mely hozzájárult későbbi pályafutása sikerességéhez. A gimnáziumi évek után, 1938-ban a kőszegi Líceum-Tanítóképzőbe iratkozott be. Életében egyre nagyobb

szerephez jutott a sport, többek között olyan kiváló testnevelők közreműködésével, mint dr. Kálmánchey Zoltán (később a pécsi Pedagógiai Főiskola igazgatója) vagy Szabó János (a magyar kosárlabda válogatott későbbi edzője). Ugyanezen évben, 15 évesen, gyermekkori barátaival, Odonits Istvánnal és Nagy Gyulával a Kőszegi SE igazolt labdarúgói lettek. A tapasztaltabb játékosok és az ifjoncok kiváló ötvözetéből álló KSE a folyamatos fejlődés biztosítékaként szolgált. Közben a tanítóképző csapatában – mert itt is focizott – már kibontakozni látszottak későbbi erői, társait a védelem tengelyéből irányította. Nagy siker volt, amikor a kor nagy presztízsű diák bajnokságában, a Szent László-kupában, a kaposvári elődöntőig jutottak el. A gól nélküli döntetlennel záruló mérkőzés után a vendéglátók a vállukon vitték le a kőszegi csapat tagjait. A siker hozadékaként, a KSE futballistájaként meghívták a magyar ifjúsági válogatottba. Itt két mérkőzésen (a horvátok és a jugoszlávok ellen) lépett pályára.

A fiatal Lóránt

1941-ben átiratkozott a szombathelyi Kereskedelmi Iskolába, s ezzel párhuzamosan leigazolta a másodosztályú Szombathelyi FC (SZFC) is. Iskolája foci-csapatával hamarosan hatalmas sikert ért el. A 126 magyarországi középiskola részvételével megrendezett Szent László-kupa 1942-es kiírását megnyerték. Közben – a másik fronton – az SZFC első csapatának tagjaként a klub történetének legjobb eredményét elérve, harcban álltak az NB I-be kerülésért, de a feljutást a városi rivális Haladás érte el jobb gólkülönbségének köszönhetően. 1943-ban leérettségizett, és ekkor kezdődött el erdélyi története...

Nagyváradon

■ Miután leérettségizett 1943. július 31-én Nagyvárad AC igazolt játékosa lett. S hogy miként?

A fiatal 20 éves tehetségre ekkorra már több klub is felfigyelt, köztük a Nagyvárad AC is. Testvére, Lóránt Imre így idézte fel az eseményeket:

„Szombathelyen, a Szent Elek utcában megállt egy autó. Nagyváradról jöttek, Gyulát keresték és az édesapámat. Pénzt hoztak, nem tudom mennyit, de nekem persze soknak tűnt. Anyám megijedt, apám viszont most is zöldre állította a lámpát. Bólintott. Édesanyám sírt, nem akart megválni kisfiától, de Gyula persze ment.”

Néhány hét múlva Imre öccse is utánament új állomás helyére. Rendőrtiszt apját – talán valamiféle bosszúból – Munkácsra helyezték át, de Lóránt Gyula – ki tudja, hogy milyen titokzatos módon – kijárta, hogy ő is Nagyváradra kerüljön.

Mint közismert 1940. augusztus 30-án a második bécsi döntés értelmében Magyarország 43 492 négyzetkilométernyi területet visszakapott Romániától, így jöhettek az erdélyi csapatok az NB I.-be. A Nagyvárad AC 1941-ben Erdély bajnoka lett, és így a magyar élvonalban szerepelhetett. (Vele együtt a Kolozsvári AC és az Újvidéki AC is itt játszhatott.) A NAC az 1941/42-es évadban az előkelő 5. helyen végzett, a következő szezonban pedig a Weiss Manfréd FC Csepel mögött mindössze három ponttal lemaradva ezüstérmes.

A NAC címere

Lóri új klubjában – csereként pályára lépve – első meccsét, ami barátságos találkozó volt, Szatmáron játszotta. A történelmi hűség kedvéért megjegyzem, hogy 11:2-re nyert a NAC. Nem kellett sokáig várni az első NB I-es mérkőzésére sem. 1943. augusztus 22-én, Szolnokon, a MÁV-pályán 2000 néző előtt, Palásti Ferenc játékvezető sípjelére az alábbi összeállításban futottak ki a partiumi zöld-fehérek: Vécsey – Mészáros, Ónody – Szegedi, Juhász, Deményi – Kovács II. Lóránt, Sárvári, Bodola, Tóth III.

Rónai Ferenc mester gárdája 1:1-es félidő után 5:2-re győzött. Mint az összeállításból is kitűnik, Lóránt Gyula eleinte csatárt – leginkább jobbszélsőt – játszott, majd idővel fedezetet, azután szélsőháttvédet. Legvégül a védelem közepére kerülve, annak megkerülhetetlen tagja lett. A beilleszkedéshez azért szüksége volt némi időre, ami nem csoda, hiszen a NAC klasszissokkal – Sárvári, Bodola – teletűzdelt együttes volt.

Lóránt azonban nem adta fel, aminek meg is lett az eredménye. 1943. november 21-én hazai pályán 5000 néző előtt lőtte élete első NB I-es gólját, 20 méterről a Gamma válogatott kapusának, Tóth Györgynek a hálójába. Ráadásul győztes találat volt, ezzel nyertek ugyanis a zöld-fehérek 2:1-re. Emlékezetesre sikeredett az 1944. május 21-ei bajnoki is. Ekkor Nagyváradon 10 000 hazai drukker előtt mosták le a Ferencváros gárdáját 5:1-re. A két zöld-fehér klub meccsén az utolsó gólt Lóri szerezte. A kiváló gárda és saját maga egész éves teljesítményét megkoronázandó, az utolsó fordulóban – immáron bajnokként pályára lépve – Lóránt 5 gólt (a 25., 38., 61., 74. és a 82. percben) vágott a 9:2-re megnyert meccsen a BSZKRT hálórénak, bizonyos Barak Józsefnek a kapujába. (Csak a szomorú érdekesség kedvéért jegyzem meg, hogy a derbit június 4-én, 24 évvel a galáztatos trianoni békediktátum aláírásnak napján rendezték meg...)

Az 1910-ben alapított NAC pedig magyar sporttörténelmet írt: első vidéki klubként nyerték meg a magyar bajnokságot. 24 győzelem mellett egy döntetlen-

A Nagyvárad AC bajnokcsapata
Hátsó sor, balról: Lóránt, Barna, Sárvári, Bodola, Tóth III.
Középső sor: Perényi, Juhász, Deményi.
Első sor: Mészáros, Vécsey, Ónody. Jobbról Rónai Ferenc edző

nel és 5 vereséggel 49 pontot gyűjtve 13 ponttal előzték meg a 2. helyen végző Ferencvárost. A 3. helyen a Kolozsvár AC, míg a hatodikon az Újvidék AC együttese futott be. Összességében Lóránt Gyula 25 mérkőzésen szerzett 11 góljával járult hozzá a sikerhez.

Álljon itt a NAC bajnoksapatának kerete: Krüger Károly, Vécsey Adolf, Mészáros Ferenc, Ónody Andor, Perényi (Pecsovszki) József, Juhász Gusztáv, (Demetrovics) Deményi Rudolf, (Simatoc) Szegedi Miklós, Kovács II. János, Lóránt Gyula, Kovács I. Miklós, (Stibinger) Barna János, (Spielmann) Sárvári Ferenc, Bodola Gyula, Tóth III. Mátyás, Krausz András, Tóth Sándor, (Scherz) Fuszek Kamill, (Fernbach) Ferenczi Antal. Vezetőedző: Rónai Ferenc.

Lóránt egyébként civil jövőjére is gondolva klubja kezdeményezésére még a kolozsvári egyetem közgazdasági karára is beiratkozott. Sokáig azonban nem járhatott az universitásra...

A háború közbeszól

■ A NAC további sikereihez minden adva volt, de a II. világháború most már a sportéletbe is beleszólt. A frontvonalak elhúzódása miatt az 1944-es bajnokságban mindössze négy fordulót sikerült megrendezni, majd a szövetség elindította az úgynevezett hadibajnokságot, de ezt már csak a budapesti csapatok részére. Az NB I-ben szerepelt hét csapat mellé – az előző évi bajnoki szereplés alapján – további öt együttest osztottak be. A NAC vezetősége még 1944 szeptemberében jelezte a szövetségnek, hogy az egész csapatot szeretnék átköltöztetni Budapestre. Ha ez nem lehetséges, akkor pedig átadják játékosait a Nemzeti Vasasak, mert annak a stílusa közelíti meg leginkább a nagyváradiakét. Így is történt: 1944. október 13-án a Nemzeti Vasas 5 (!) nagyváradi játékoskal, köztük Lóránttal megerősítve verte a Csepelt 5:2-re. Ám ez a Hadibajnokság is – 1944. december 24-én – félbeszakadt. Nem avathattak bajnokot sem, mivel a két elmaradt mérkőzést, a Szentlőrinc–BSZKRT- és a bajnoki cím sorsát eldönteni hivatott Ferencváros–Újpest-rangadót már nem lehetett megtartani. Ez előbbi ugyanis 1944 karácsonyának vasárnap délelőttjére, a rangadót pedig hétfőn délelőttre tűzték ki. Az ostrom miatt természetesen nem kerülhetett sor a játékra.

Ismét a Partiumban, de már Romániában...

■ Mi mást tehetett Lóránt, mint hogy hazatérjen szülővárosába, Kőszegre, ahová a többi családtag – apját kivéve – már korábban visszaköltözött. Alighogy hazatért, kis idő múlva Ausztria területén amerikai hadifogságba esett. Innen szabadulva, már a háború befejezését követően, igyekezett apját felkutatni Nagyváradon, de sajnos nem járt sikerrel.

Ha már ott járt, akkor ismét stoplis cipőt húzott, és a Nagyváradi Szabadság – hivatalos nevén: Clubul Sportiv Libertatea Oradea – játékos lett, amely csapat azonban már a román bajnokságban szerepelt. Megismerkedett Horváth Iboylával, az egyesület titkárnőjével, akire később odaadó és önzetlen társként számíthatott. S hogy feleségül vette-e, vagy élettársi kapcsolatban éltek csak, azt máig homály fedi. Mindenesetre saját gyermekeként nevelte fogadott lányát, Évát, majd a forradalom évében közös lányuk Eszter is megszületett.

Újabb bajnoki cím, ezúttal Aradon

■ 1946 nyarán váratlanul Aradra szerződött az ITA Aradhoz. Új klubját csak alig egy éve, 1945 júliusában Neumann báró, a legendás aradi gyáriparos alapította. Az ITA (Industria Textilă Arădeană, Aradi Textilipar) sportegyesületnek 18 szakosztálya volt, élén természetesen a labdarúgócsapattal. A népszerű „Feri báró”-ként tisztelt Neumann az ország legjobb játékosait hozta Aradra, edzőnek pedig Magyarországról a korábban labdarúgóként is neves Opata Zoltánt. 1946-ban pedig felépíttette Románia akkori legkorszerűbb vidéki stadionját, amelynek gyepszőnyegét saját repülőgéppel hozatta Londonból. A báró nagy Arsenal-szurkoló volt, ezért lett az aradi klub színe is piros-fehér.

Az ITA Arad bajnokcsapata az egyik bajnoki előtt:
Állnak, balról: Kovács, Tóth III., Dumitrescu, Perényi, Bakucz, Mercea, Tudose, Nicşa
Elöl: Lóránt, Márky, Páll

Lóránt Gyula is ott volt már a csapatban, amikor 1946. szeptember 1-jén lejátszották a stadionavató mérkőzést. Az ITA a Ciocanul Bucureşti elleni ünnepi meccsen így állt fel: Márki – Páll, Vass – Reinhart, Mészáros Tudose – Lóránt, Bakucz – Bonyhádi, Pecsovszky, Mercea (Tóth III).

Ott volt tehát az aradi csapatban Lóránt két korábbi NAC-os klubtársa, Mészáros Ferenc és Tóth Mátyás is. Lóránt amúgy rendkívül jó feltételeket csikart ki magának. Egyes források szerint 7 millió lejes szerződést kötött. Igaz, később ezt jó játékaival meg is hálálta, a 26 fordulóból huszonkétszer lépett pályára. Az ITA Arad már az 1946–1947-es idényben elhódította a román bajnoki címet, s a gólkirályt is ők adták Bonyhádi László személyében.

Így festett a tabella eleje a szezon végén:

1. ITA Arad..... 44 pont
2. Carmen Bukarest..... 33 pont
3. CFR Kolozsvár..... 33 pont
4. Juventus Bukarest.... 33 pont

A kitűnően menedzselte futballcsapat a báró ideje alatt egy ízben a Román Kupát is elhódította. (Farmati Zoltán, a textilgyári csapat aranykorának utolsó játékosa szerint jutalmul egy-egy biciklit kaptak a bárótól.)

Imre öccse szerint ebben az időszakban egy alkalommal a román válogatottban is játszott, de ennek írásos bizonyítékai nem találhatók sehol. Gyula 1947-ben olyan híreket kapott Magyarországról, hogy ott stabilizálódott a helyzet, és több csapat is tárt karokkal várja. Nem gondolkodott sokat. A bajnoki cím megszerzés után, kalandos körülmények közepette – az éppen Aradon barátságos mérkőzést játszó Újpest csapatát szállító vonat kocsijában elbújva – került vissza Magyarországra. Innen folytatódott immár odahaza új, sikerekben, kudarcokban, kalandokkal teli regényes élete, ám ez már egy másik történet...

■ BIBLIOGRÁFIA

Demjén László: *A Nagyváradi AC a magyar nemzeti bajnokságban. 1941–1944.* Bp., 1989.

Gál László: *Hatan a mágikus csapatból.* Bp., 2018.

Kiss Márton Emil: *Lóránt Gyula élettörténete.* www.koszeg.hu.

Somos István – Peterdi Pál: *Lóri. Lóránt Gyula életregénye.* Bp., 1986.

Vasi olimpikonok. In: Gál László: *Lóránt Gyula.* Szombathely, 2001.

www.romaniansoccer.ro

www.aradvaros.com